

Huvudman

Fagersta kommun
info@fagersta.se

Beslut

Datum 2026-04-09
Dnr SI 2026:80
Sida **1 (10)**

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå hos Komvux Norra Västmanland på Norrbyvägen 6 i Fagersta kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Fagersta kommun att senast den **10 augusti 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande plan mot kränkande behandling och säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Fagersta kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart och får inte överklagas (26 kap. 10 § tredje stycket och 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen).

Fagersta kommun ska vidta följande åtgärder

Plan mot kränkande behandling

1. Se till att skolans plan mot kränkande behandling innehåller en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska också innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i följande års plan. Inkom med en ny plan mot kränkande behandling som gäller för 2026 i samband med redovisningen. (6 kap. 7 och 8 §§ skollagen)

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

1. Se till att skolans beredskapsplan innehåller åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om allvarlig våldssituation samt en rollfördelning som tydliggör vem som ansvarar för en specifik uppgift när en allvarlig våldssituation uppstår. Inkom med en reviderad beredskapsplan i samband med redovisningen. (6 a kap. 3 § 1 skollagen)
2. Se till att personal och elever får genomföra en övning i hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig

våldssituation. Inkom med information om hur och när övningstillfälle har genomförts. (2 kap. 34 a § första stycket samt 6 a kap. 3 § 2 skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i den del det avser rutiner om tillträde till lokaler, utbildningen är anpassad efter elevens behov och extra anpassningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.stockholm@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (SI 2026:80) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2026 inlett en tillsyn av kommunal vuxenutbildning på grundläggande nivå som bedrivs i egen regi vid Komvux Norra Västmanland, Norrbyvägen 6 i Fagersta. Skolan har cirka 140 elever och fem lärare.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Komvux Norra Västmanland följer gällande bestämmelser om utbildningen anpassas efter elevens behov och förutsättningar, extra anpassningar, plan mot kränkande behandling samt säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, studie- och yrkesvägledaren och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 3 och 4 mars 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. individuella studieplaner, beredskapsplan och plan mot kränkande behandling. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen).

Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtningen och intervjuer med lärare, studie- och yrkesvägledaren och rektorn framkommer att det inte finns någon plan mot kränkande behandling för 2026.

Av informationsinlämningen framkommer att det togs fram en plan för 2023/2024 och en för 2025. I planerna finns en översikt över åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever, men det finns inte någon redogörelse för hur de planerade åtgärderna genomförts i efterföljande års plan.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. (6 kap. 7 § skollagen)

Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete med planen mot kränkande behandling.

Av utredningen framgår visserligen att det har tagits fram planer mot kränkande behandling för åren 2024 och 2025, men att det inte finns någon plan mot kränkande behandling för 2026. De gamla planerna innehåller en översikt över åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever, men ingen redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts.

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling och att det varje år upprättas en plan med en översikt över de

åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever samt en redogörelse för vilka åtgärder som har genomförts.

Att huvudmannen inte har sett till att det har upprättats en sådan plan för 2026 är därför en brist.

Säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Beredskapsplanen

Skolinspektionen har tagit del av Komvux Norra Västmanlands handlingsplan för krisberedskap för 2024/2025. Dokumentet tar upp olika krissituationer så som dödsfall, svår sjukdom, allvarlig olycka samt hot och våld. I planen finns en definition om hot och våld i vilken det hänvisas till Arbetsmiljöverkets föreskrifter om vad som är att betrakta som hot och våld. Det finns ingen information om att allvarlig våldssituation eller hot om en sådan ingår i definitionen av våld och hot. Av dokumentet framgår vidare att det finns information om inrymning, utestängning, utrymning och inlåsning. I krisplanen finns även en ansvarsfördelning när det gäller åtgärder vid våld och hot samt åtgärder vid dödsfall. I intervju uppger rektorn att det inte finns en aktuell beredskapsplan för allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation för verksamheten.

Det löpande arbetet

Lärare uppger att personalen har diskuterat säkerhetsrisker på skolan och att vissa åtgärder har vidtagits för att höja säkerheten. Bland annat har personalarm köpts in och en liggare har placerats i entrén.

Lärare och elever uppger att lärarna ger information muntligt till eleverna om beredskapsarbetet. När en händelse under föregående år gjorde eleverna rädda, informerade skolan eleverna direkt om gällande rutiner och polisen bjöds in till skolan för att tala med eleverna. Rektorn uppger att huvudmannen numera har en säkerhetssamordnare i kommunen men denne har dock inte besökt skolan ännu. Rektorn uppger vidare att personalen fick en utbildning i pågående dödligt våld för två år sedan. Av intervjuer med elever och lärare framkommer att det inte har skett några övningstillfällen för eleverna i hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation.

Obehöriga nekas tillträde

Av dokumentation, intervjuer med elever, lärare, studie- och yrkesvägledaren och rektorn framkommer att det finns rutiner för hur personal ska agera för att neka obehöriga tillträde till skolan. I skolans entré finns en liggare och en skylt informerar om att alla besökare ska skriva in sig. Om en okänd person befinner sig i lokalen frågar personalen

vem denna ska träffa och försöker hjälpa personen till rätta. Om personen måste avvisas kan personalen ta hjälp av varandra, kontakta rektorn och i sista hand kontakta polisen, uppger lärare i intervju. Många besökare behöver träffa studie- och yrkesvägledaren och därför är det viktigt att dörren till skolan inte är låst, förklarar studie- och yrkesvägledaren. Elever, personal och rektorn uppger i intervjuer att skolan är en trygg plats.

Rättslig reglering

Huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet 1. finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation, och 2. bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer. (6 a kap. 3 § skollagen)

Huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet vidtas åtgärder för att obehöriga personer inte ska ges tillträde till enheten under tid när verksamheten pågår. (6 a kap. 4 § skollagen)

Av förarbetena framgår att med allvarliga våldssituationer avses riktade våldsdåd av den typ som kan betecknas som skolattacker och andra fall av våldsdåd, som t.ex. väpnade uppgörelser på eller i anslutning till verksamhetens område. De situationer som avses i paragrafen är således mer extraordinära händelser och våldssituationer av sådant allvar att det krävs ett snabbt agerande för att skydda barn, elever och personal från en pågående våldsutövning. (Prop 2024/25:160 s. 157)

Av förarbetena framgår att det av en beredskapsplan ska framgå hur personal, barn och elever ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan situation, och att planen bör innehålla en planläggning för hur utrymning, inrymning och utestängning kan genomföras. Planen bör även inbegripa en översyn av de fysiska förutsättningarna i verksamhetens lokaler för att t.ex. identifiera säkra tillflyktsplatser, samt innefatta en rollfördelning som tydliggör vem som ansvarar för en specifik uppgift när en allvarlig våldssituation uppstår. (Prop 2024/25:160 s. 46, 157)

Vidare framgår av förarbetena att arbetet ska ske löpande innebär att huvudmannen måste se till att det sker ett kontinuerligt arbete för att identifiera säkerhetsrisker och sårbarheter och att beredskapsplanen eller andra säkerhetsåtgärder uppdateras eller ändras när omständigheterna medför ett behov av detta. Inom ramen för det löpande arbetet måste det även säkerställas att personal och elever får information om planeringen och de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Ett löpande arbete med beredskap innefattar vidare att personal genomför övningar i enlighet med beredskapsplanen för till exempel inrymning, utrymning och utestängning. I förarbetena anges också att även barn och elever behöver vara förberedda inför en allvarlig

våldssituation eller hot om en sådan, och att när det gäller övningar som utrymningar och inrymningar ofta inte räcker med att bara personalen deltar. (Prop 2024/25:160 s. 41, 44, 157 och 158)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i verksamhetens säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte vad avser beredskapsplan och i det löpande arbetet för att säkerställa en beredskap i situationer av allvarligt våld eller hot om sådant.

Obehöriga nekas tillträde

Av utredningen framkommer att det finns rutiner för hur personal ska neka obehöriga tillträde i lokalerna. Personal känner till rutinerna och kan redogöra för hur de ska gå till väga för att avvisa obehöriga från lokalerna. Skolinspektionen bedömer verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beredskapsplanen

Av utredningen framgår dock att det i den krisplan som finns på skolan saknas åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation på skolan. Det finns visserligen en form av ansvarsfördelning vid våld och hot. Det framkommer dock inte av planen att detta innefattar sådan allvarlig våldssituation eller som hot om sådan som avses i skollagens bestämmelser. Enligt förarbetena avses med allvarlig våldssituation riktade våldsdåd exempelvis skolattacker eller väpnade uppgörelser på eller i anslutning till verksamhetens område. I beredskapsplanen saknas även en rollfördelning som tydliggör vem som ansvarar för en specifik uppgift när en allvarlig våldssituation uppstår.

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet finns en beredskapsplan som anger de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation.

Huvudmannen har inte sett till att det finns en beredskapsplan för den tillsynade verksamheten som innehåller det som skollagen föreskriver, bl.a. de åtgärder som ska vidtas vid en allvarlig våldssituation eller hot om sådan samt rollfördelning vid sådana situationer. Skolinspektionen finner att planen för den tillsynade verksamheten sammantaget inte uppfyller författningarnas krav, vilket är en brist.

Det löpande arbetet

Av utredningen framgår vidare att lärare ger eleverna viss information om beredskap vid en krissituation och att lärare har varit delaktiga i att diskutera säkerhetsåtgärder på skolan samt att lärare genomgått en utbildning i pågående våld för två år sedan. Samtidigt framgår att det inte

gjorts några övningar med elever hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en sådan.

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det på varje skolenhet bedrivs ett löpande arbete för att säkerställa en beredskap att hantera allvarliga våldssituationer och hot om allvarliga våldssituationer. Av förarbeten framgår att det inom ramen för ett löpande arbete med beredskap innefattas att personal genomför övningar i enlighet med beredskapsplanen, övningar för till exempel inrymning, utrymning och utestängning.

Skolinspektionen konstaterar att verksamheten visserligen bedriver ett löpande arbete genom att elever fått viss information om krissituationer och att personal har varit delaktiga i säkerhetsarbetet. Dock har elever inte genomfört någon övning i hur de ska agera vid en allvarlig våldssituation eller hot om en allvarlig våldssituation. Personalen har senast för två år sedan genomfört en utbildning i dödligt våld, trots att arbetet ska vara kontinuerligt. Att elever och personalen inte löpande genomfört övningar för situationer av allvarligt våld eller hot om sådant, är en brist.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Fagersta kommuns verksamhet vid Komvux Norra Västmanland uppfyller inte författningarnas krav vad gäller plan mot kränkande behandling och säkerhetsarbete i brottsförebyggande syfte. Det finns därför skäl att förelägga Fagersta kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Utbildningen anpassas efter elevens behov och förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtningen och intervjuer med elever, lärare, studie- och yrkesvägledaren och rektorn framkommer att när eleven ansöker till utbildningen ställs frågor om elevens utbildningsmål, behov och förutsättningar. Elevens svar förs vid antagningen över i elevens individuella studieplan. När eleven sedan träffar studie- och yrkesvägledaren samtalar eleven och studie- och yrkesvägledaren om elevens mål, behov och förutsättningar och eleven kan då välja studietakt

och studieform, uppger elever och lärare. Elever kan exempelvis välja att studera delvis hemifrån via fjärrundervisning, för att det ska fungera för elever som ska kombinera studier med arbete, uppger lärare och rektorn. I speciella fall kan studie- och yrkesvägledaren prata med lärarna innan eleven börjar kursen för att informera om elevens behov, uppger studie- och yrkesvägledaren.

Rättslig reglering

Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar. (20 kap. 2 § skollagen).

En likvärdig utbildning innebär inte att undervisningen ska utformas på samma sätt överallt eller att verksamhetens resurser ska fördelas lika mellan eleverna. Hänsyn ska tas till de enskilda elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Det finns också olika vägar att nå målen. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför bör till exempel undervisning, vägledning eller validering utformas olika för olika elever. Skolväsendet har ett särskilt ansvar för elever med funktionsnedsättning. Vuxenutbildningen ska stödja de elever som under sin studietid har behov av att kombinera utbildning och arbete. Flexibilitet ska alltid eftersträvas när det gäller utbildningen och det kan handla om plats för utbildningens genomförande, tid, studietakt, studieform och sätt att lära. (Lvux 12 avsnitt 1 Likvärdig utbildning)

Det är vuxenutbildningens ansvar att varje elev i kommunal vuxenutbildning får stöd och undervisning utifrån sina individuella utbildningsmål, behov och förutsättningar. Läraren ska utgå från den enskilda elevens behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande. (Lvux 12 avsnitt 2.1 Kunskaper)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av informationsinhämtningen, lektionsobservationer och intervjuer med elever, lärare, studie- och yrkesvägledaren och rektorn framkommer att när lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas ger eleven extra anpassningar.

Lärare uppger i intervju att det finns en gemensam struktur i klassrummet, men en enskild elev kan behöva en individuell struktur. När andra elever läser tillsammans kan en elev arbeta självständigt. Många elever arbetar helt individuellt och vissa elever jobbar ibland utanför klassrummet under lektionerna. Vissa elever vill inte tala inför klassen eftersom eleverna har olika förutsättningar och språkkunskaper. Vissa elever har svårt att hålla samma studietakt som övriga elever och kan därför behöva olika uppgifter, planeringar och provtillfällen, uppger lärare. Andra exempel på extra anpassningar som lärare kan ge inom ramen för den ordinarie undervisningen är uppläst material, bildstöd, se film eller överenskommelser om placering i klassrummet, uppger lärare. Vidare uppger lärare och rektorn i intervju att skolan har rutiner för när extra anpassningar sätts in och att verksamheten erbjuder en kollegial plattform där lärare kan ta hjälp av varandra. Lärarna kan även ta hjälp av en specialpedagog, uppger rektorn.

Rättslig reglering

Om det inom ramen för undervisningen, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. Detta gäller elever i samtliga skolformer. (3 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Fanny Lingqvist

Beslutsfattare
Signerat av: Fanny Lingqvist

X Anna Högfors Lindståhl

Föredragande
Signerat av: Anna Högfors Lindståhl

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Alicia Schönbeck medverkat.